

REFERAT Handicaprådet 2022-2025 d. 09-04-2025

Mødedato Onsdag d. 09. april 2025 kl. 08:00

Mødested Grøn 2, Prøvestenen

Mødedeltagere Marlene Harpsøe, Michael Mathiesen, Jørgen Bodilsen, Jacob Svendsen, Pernille Madsen, Katrine Kjørbo (Fravær), Bente Slott, Sune Lundberg, Niels Fiil Hildebrandt (Fravær), Harun Avdal (Fravær), Doris Hansen, Hans Henrik S. Nielsen, Janie Nielsen (Fravær), Gert Dyekjær

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3

Orientering: Magtanvendelser 2024, Center for Særlig Social Indsats..... 4

Orientering: Magtanvendelser 2025 - Center for Sundheds og Omsorg..... 7

Orientering - kommende sager..... 11

Orientering: Handicaprådets Idéliste..... 14

Eventuelt og meddelelser..... 16

Godkendelse af dagsorden

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2022-2025

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

Dagsorden godkendt.

Da der ikke er høringspunkter på mødet, men kun orienteringer opfordrer Michael Mathiesen til at Rådets medlemmer bliver informeret på anden måde end at komme fysisk til møde.

Evt. udsætte orienteringspunkterne til det næstkommende møde.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Orientering: Magtanvendelser 2024, Center for Særlig Social Indsats

Sagen afgøres i:

Social- og Beskæftigelsesudvalget 2022-2025

Indledning

Som udgangspunkt har alle mennesker en grundlovssikret personlig selvbestemmelsesret.

Retten kan begrænses ved lov, når der er behov for varetagelse af tungerevejende hensyn, typisk til personen selv. Dette kaldes magtanvendelse.

I lov om social service findes hjemler til at begrænse den enkeltes selvbestemmelsesret. Når disse regler bringes i anvendelse, skal der ske registrering og indberetning.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at følge udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, som kommunalbestyrelsen har ansvar for, jf. §§ 9 og 9b i den sociale retssikkerhedslov.

En beretning skal årligt forelægges kommunalbestyrelsen, hvilket sker ved denne orientering.

Retsgrundlag

Serviceoven afsnit VII, kapitel 24-24b.

Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service.

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

Magtanvendelse efter serviceoven forekommer i to hovedgrupper. Den ene gruppe er typisk ældre personer med en demenssygdom eller lignende. Den anden gruppe er mennesker med psykisk sygdom og/eller udviklingshæmning.

De to grupper hører, i kommunalt regi, primært til i henholdsvis Center for Sundhed og Omsorg og i Center for Særlig Social Indsats.

Indberetninger om magtanvendelse for 2023 er opgjort for hvert af de to centre, og denne orientering vedrører alene det sociale område. Opgørelsen for socialområdet fremgår af vedlagte bilag.

1. Regler om magtanvendelse

Ethvert menneske er som udgangspunkt fri til at foretage til- og fravalg, uanset hvad andre måtte mene om disse valg. Det gælder også for mennesker, der ikke kan overskue

konsekvenserne af deres valg.

Kommunen har en omsorgsforpligtelse over for personer med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne. Omsorgsforpligtelsen indebærer, at kommunen skal tilbyde hjælp.

Hjælp kan gives, når modtageren ønsker det, eller når pågældende ikke modsætter sig. Hjælpen kan som udgangspunkt ikke gennemføres med tvang.

Omsorgspligten indebærer, at hjælpen skal søges tilrettelagt og tilbudt på en måde, som er egnet til modtageren. Der er tale om en pædagogisk opgave, der har til formål at sikre, at nødvendig hjælp ydes; så vidt muligt uden brug af tvang.

Serviceoven indeholder en række bestemmelser, der undtagelsesvist kan danne grundlag for tvang. Sådan magtanvendelse forudsætter i de fleste tilfælde en myndighedsafgørelse, enten fra kommunen eller fra Familieretshuset.

I visse tilfælde er det dog tilladt, i hvert fald i første omgang, at anvende magt, uden forudgående ansøgning og tilladelse. Det drejer sig fx om fastholdelse i personlige hygiejnesituationer.

Helt grundlæggende gælder det, at reglerne om magtanvendelse bringes i anvendelse for at sikre en persons omsorg, værdighed og tryghed, for at tilgodese hensynet til fællesskabet på bo- eller dagtilbuddet eller på plejehjemmet eller for at tilgodese hensynet til andre.

2. Indberetning af magtanvendelser for 2024 fra Center for Særlig Social Indsats

I 2024 er der på Center for Særlig Social Indsats' område indberettet i alt fire magtanvendelser, fordelt som følger (tallet i parentes er tallet for 2023):

- §§ 124c, 124d samt straffelovens §§ 13, 14; akut nødvendig magtanvendelse i form af fastholdelse - 3 (3).
- § 128b; Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi (forhåndsgodkendt magtanvendelse) – 0 (1).
- § 128; Anvendelse af stofselser (forhåndsgodkendt magtanvendelse) – 2 (3).

Alle ovenstående magtanvendelser er foregået på eksterne tilbud. Der har således ikke været magtanvendelser på Helsingør Kommunes egne tilbud.

Center for Særlig Social Indsats har generelt fokus på magtanvendelser. Helsingør Kommunes tilbud har forskellige tilgange og metoder til at følge op på magtanvendelserne. For eksempel:

- Fælles drøftelse i personalegruppen.
- Opfølgning på teammøder og gennemgang til læring.
- Gennemgang af tryghedsplan for at se om der er behov for justering.

Center for Særlig Social Indsats registrerer alt omkring vold og trusler, også de mindre episoder. Der er fokus på at nedbringe antallet af episoder. Personalet arbejder blandt andet på viden omkring egne signaler og adfærd (Low Arousal), så man via den pædagogiske indsats kan bestræbe sig på at forebygge. Situationer, der kunne være undgået, bliver som udgangspunkt drøftet i den samlede personalegruppe for refleksion, læring samt fokus på at undgå lignende situationer i fremtiden.

Der er fra såvel kommunens, som Socialtilsynets side, løbende opmærksomhed på omfanget af magtanvendelser.

Den enkelte rådgiver vurderer løbende, om der er behov for ændring af tilbud og indsatser til borgerne, og i vurderingen indgår eventuelle magtanvendelser.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi- eller personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen forelægges efterfølgende til orientering i Seniorrådet og Handicaprådet.

INDSTILLING

Center for Særlig Social Indsats indstiller,

at orientering foretages.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

Centerchef Pernille Madsen informerede om punktet og svarede på spørgsmål fra Rådet.

Punktet toges til efterretning.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Orientering: Magtanvendelser 2025 - Center for Sundheds og Omsorg

Sagen afgøres i:

Omsorgs- og Sundhedsudvalget 2022-2025

Indledning

Som udgangspunkt har alle mennesker en grundlovssikret personlig selvbestemmelsesret.

Retten kan begrænses ved lov, når der er behov for varetagelse af tungerevejende hensyn, typisk til personen selv.

I lov om social service findes hjemler til at begrænse den enkeltes selvbestemmelsesret. Når disse regler bringes i anvendelse, skal der ske registrering og indberetning.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at følge udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for, jf. §§ 9 og 9b i den sociale retssikkerhedslov.

En beretning skal årligt forelægges kommunalbestyrelsen, hvilket sker ved denne orientering.

Retsgrundlag

Serviceoven afsnit VII, kapitel 24-24b

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

Magtanvendelse efter serviceoven forekommer i to hovedgrupper. Den ene gruppe er typisk ældre personer med en demenssygdom eller lignende. Den anden gruppe er mennesker med psykisk syge og/eller mennesker med udviklingshæmning.

I kommunalt regi varetages pleje og omsorg for disse grupper i hhv. Center for Sundhed og Omsorg og Center for Særlig Social Indsats.

Indberetninger om magtanvendelse for 2024 inden for ældreområdet fremgår af vedlagte bilag.

1. Regler om magtanvendelse

Den 1. juli 2024 trådte Folketingets lovforslag om ændring af reglerne for magtanvendelse i kraft. Ændringerne indeholder en række elementer, der skal sikre, at personalet på bl.a. botilbud har de rette rammer til at drage omsorg for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv eller overskue konsekvenserne af deres egne handlinger.

I tidligere og i nuværende lovgivning gælder det, at ethvert menneske som udgangspunkt er fri til at foretage til- og fravalg, uanset hvad andre måtte mene om disse valg. Det gælder også for mennesker, der ikke kan overskue konsekvenserne af deres valg.

Kommunen har en omsorgsforpligtelse over for personer med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne. Omsorgsforpligtelsen indebærer, at kommunen skal tilbyde hjælp.

Hjælp kan gives, når modtageren ønsker det, eller når pågældende ikke modsætter sig. Hjælpen kan som udgangspunkt ikke gennemføres med tvang.

Omsorgspligten indebærer, at hjælpen skal søges tilrettelagt og tilbudt på en måde, som er egnet til modtageren. Der er tale om en pædagogisk opgave, der har til formål at sikre, at nødvendig hjælp ydes; så vidt muligt uden brug af tvang.

Serviceoven indeholder en række bestemmelser, der undtagelsesvist kan danne grundlag for tvang. Sådant magtanvendelse forudsætter i de fleste tilfælde en myndighedsafgørelse, enten fra kommunen eller fra Familieretshuset.

Helt grundlæggende gælder det, at reglerne om magtanvendelse bringes i anvendelse for at sikre en persons omsorg, værdighed og tryghed, eller for at tilgodese hensynet til fællesskabet på bo- eller dagtilbuddet eller på plejehjemmet, eller for at tilgodese hensynet til andre.

2. Indberetning af magtanvendelser for 2024 fra Center for Sundhed og Omsorg

I 2024 er der i Center for Sundhed og Omsorg indberettet i alt 11 (55) magtanvendelser, fordelt som følger (tallet i parentes er tallet for 2023):

- § 136c; akut fastholdelse i hygiejnesituationer 8 (39).
- § 136d; akut fastholdelse ved meget grænseoverskridende eller konfliktoptrappende adfærd 0 (9).
- § 124 d; fastholdelse 0 (0)
- § 124 c; afværgehjælp 1 (0)
- § 129, § 136f; flytning af personer med demens eller lignende, som ikke kan give informeret samtykke til optagelse i særlige botilbud 0 (2).
- Magtanvendelse eller indgreb uden lovhjemmel 2 (5).

Magtanvendelser eller indgreb uden lovhjemmel omhandler indgreb over for borgere, som ikke er omfattet af de to hovedgrupper. Center for Sundhed og Omsorgs indsatser omkring forebyggelse af ikke lovlige magtanvendelser er den samme som for øvrige magtanvendelser (jf. afsnit 3).

Der er sket et markant fald i registreringer af magtanvendelser i 2024. En del af forklaringen er, at der i 2024 var 30 registreringer af magtanvendelser hos én borger.

Center for Sundhed og Omsorg vil have en skærpet opmærksomhed på at sikre tilstrækkelige indberetninger af magtanvendelser og læring heraf i 2025.

Center for Sundhed og Omsorg har siden 2017 arbejdet målrettet med at udbrede viden om reglerne for magtanvendelser og med at sikre at arbejdsgangene for indberetning er optimale. Endvidere fokuseres der på at udbrede viden til ledere og medarbejdere om vigtigheden af at skabe en åben kultur omkring det faktum, at voldsomme episoder og magtanvendelser er en uundgåelig del af arbejdet med demens. Her er det vigtigt, at medarbejdere og ledere lærer af de konkrete episoder og fortsat søger viden om, hvordan der arbejdes bedst muligt med forebyggelse og psykologisk tryghed for både borgere og medarbejdere. Et tæt samarbejde med de pårørende spiller også en vigtig rolle i arbejdet omkring magtanvendelser for at sikre en helhedsorienteret tilgang til borgeren.

3. Demensindsats i Center for Sundhed og Omsorg

Helsingør Kommune fik i efteråret 2021 status som Demensvenlig Kommune, som sammen med Helsingør Kommunes demenshandlingsplan "Vi er fælles om demens (2017-2025)" danner grundlag for en række aktiviteter, som er udbyttet nedenfor.

3.1. Afsluttede og nye projekter i 2024

Tilbage i 2023 er projektet Nye veje til nedbringelse af brugen af antipsykotisk medicin samt forløbet Forebyggelse af voldsomme episoder afsluttet. I marts 2024 er projektet Afprøvning af model til nedbringelse af antipsykotisk medicin hos mennesker med demens med støtte fra Sundhedsstyrelsen startet og netop afsluttet igen i marts 2025. Projektet Forebyggelse af omsorgstræthed og forråelse blandt medarbejdere i ældreplejen med støtte fra Social- og Boligstyrelsen er startet op i februar 2024 og løber frem til juni 2026.

Gældende for de nævnte projekter og forløb er, at det har givet et styrket kompetenceløft til medarbejdere og ledere med fokus på personcentreret omsorg, forebyggelse af fysisk og psykisk udadreagerende adfærd samt skabe systematik i arbejdet med borgere med demens. Det er alle værktøjer, der bidrager til medarbejderne og ledelsens opmærksomhed på forebyggelse, anvendelse samt registrering af magtanvendelser.

3.2. Demensnetværk

Demensnetværket udspringer af Demenshandlingsplanen og består af demenskoordinatorerne fra kommunens plejehjem og hjemmepleje. Formålet med Demensnetværket er at bidrage til et fælles blik på demensindsatsen på tværs af kommunen og sikre ensartethed på demensområdet, herunder optimal udnyttelse af fælles og lokal viden samt erfaringer.

3.3. Dokumentationsindsats

I Center for Sundhed og Omsorg er der et generelt fokus på dokumentationsindsatsen, herunder dokumentation af magtanvendelser, som omsorgssystemet Nexus understøtter.

Demenskoordinatorerne har fokus på at indberetninger og dokumentation er et vigtigt redskab til læring blandt medarbejderne. Som led i hver indberetning udarbejdes der en pædagogisk

handleplan til forebyggelse af gentagne magtanvendelser.

4. Rådgivning og orientering om magtanvendelser

Demenskoordinator i myndigheden, Forebyggelse og Visitation, tilbyder rådgivning og undervisning til demenskoordinatorer og ledere i centeret vedrørende magtanvendelser, og der samarbejdes kontinuerligt med kommunens jurister om de konkrete sager.

5. Afsluttende bemærkninger

Der er generelt i kommunen fokus på at sikre, at alle medarbejdere på de relevante områder har tilstrækkelig viden om reglerne for magtanvendelse.

Plejehjem, hjemmepleje og botilbud m.fl. har i den forbindelse stående mulighed for generel og konkret sparring med og undervisning fra administrationen/myndigheden.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi- eller personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen forelægges efterfølgende til orientering i Seniorrådet og Handicaprådet.

INDSTILLING

Center for Kultur, Erhverv, Politik og Organisation og Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at orientering foretages.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

Centerchef Pernille Madsen informerede om punktet og svarede på spørgsmål fra Rådet.

Punktet toges til efterretning.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Orientering - kommende sager

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2022-2025

Indledning

Oversigt over Kommende sager i Handicaprådet

Sagsfremstilling

1.

Temamøde omkring Ældre og Handicap forventes afholdt efteråret 2025.

På HCP-mødet den 11.10.2023 informerede Pernille Madsen om, at et kommende møde forventes at blive afholdt i april-maj 2024, hvor kollega Trine også er involveret.

Marie Klintorp og Pernille Madsen laver aftale med den nye Centerchef Mette Bierbaum.

2.

Tema omkring unge sættes på dagsorden på et kommende møde i Rådet.

Sekretær Britta Bang har lavet aftale med ungeværftet og headspace, at Handicaprådets møde onsdag den 07. maj afholdes hos dem.

Rådet vil modtage nærmere om information inden mødet.

3.

Velfærdsteknologi v. Center for Sundhed og Omsorg (SO)

Punktet skal først på op mod sommerferien aht. SO. Jacob Svendsen beskriver punktet Overvejelse med punktet omhandler robotstøvsuger og gulvvask.

Pernille Madsen foreslår, at Rådet inviterer centerchef Mette Bierbaum til et af Rådets møder, hvor hun kan informere om problemstillingen, når den er klar.

I forbindelse med de kommunale besparelser implementeres robotstøvsuger m.v.

Det er klar omkring maj 2025.

4.

Unge og uddannelse

Der skal være en dialog med Jobcentret om opfølgning om hvordan beskæftigelses indsatsen ser ud for de unge, særligt på STU og FGU i dag.

Pernille foreslår, at der kan være en dialog med Cecilie og Henrik på vores kommende møde hos ungeværftet/headspace.

5.

Mobilitet for personer med handicap eller nedsat funktionsevne

Formand Jacob Svendsen ønsker punkt om "Mobilitet for personer med handicap eller nedsat funktionsevne" på et kommende møde.

Jacob tager kontakt Katrine Kjærbo mhb på udarbejdelse af punkt på dagsorden.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

1.

Efter en drøftelse af dot. 1 blev der enighed om, at Temamøde omkring ældre og Handicap rykkes til foråret 2026. Der arbejdes på at finde en fast dato for arrangementet. Pernille Madsen tager en snak med Centerchef Mette Bierbaum.

Informationer:

Marlene Harpsøe informerede om, at der kommer en workshop som har fokus på ældreloven som forventes at blive afholdt inden sommerferien. Handicaprådet vil blive inviteret til workshoppen.

Jacob Svendsen informerede om, at der arrangeres 2 vælgermøder i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, Ældrerådet, Bedre Psykiatri, Hjerneskadeforeningen, Sind og LEV Helsingør:

Mandag den 3/11 kl. 19 i Sundhedshuset.

Tema: Hjemmeplejen

Tirsdag den 11/11 kl. 19 i Perssons Palæ (Skolen i bymidten)

Tema: Masterplan for Folkeskolen.

Begge møder bygges om fortællinger fra borgere og pårørende med personligt kendskab til områderne.

De to 'borgmesterkandidater', Benedikte Kjær og Thomas Horn interviewer borgere og pårørende om deres oplevelser.

Derefter debat styret af redaktørerne på henholdsvis Dagbladet og Amtsavisen.

Michael Mathiesen nævner, at der i 2026 afholdes købstadsjubilæum, hvor Helsingør kan fejre 600 år som Købstad. Handicaprådet bør drøfte om pkt. Handicap og kunst under Idélisten kan drøftes i den forbindelse. Jacob og Michael drøfter det nærmere.

2.

Der er aftalt møde med headspace/ungeværftet onsdag den 7. maj 2025.

Punktet fjernes fra kommende sager.

3.

Punktet fastholdes. Formand Jacob Svendsen arbejder på sagen.

4.

Punktet fastholdes. Der skal være en dialog med Ungeenheden og ikke ungeværftet/headspace.

5.

Punktet slettes fra kommende sager, da Katrine Kjærbo gennemgik mobilitet i bykernen på sidste møde den 12.03.2025.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Marlene Harpsøe

Orientering: Handicaprådets Idéliste

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2022-2025

Indledning

På Handicaprådets møde den 07. juni 2023, blev det besluttet, at der fremover skal oprettes et fast punkt på de ordinære møder, der hedder "Handicaprådets Idéliste", som indeholder forslag til ideer fra Rådet.

Sagsfremstilling

1. På HCP møde den 07.02.2024 oplyste suppleant Vagn Christensen, at han repræsenterer diabetesforeningen.
Marlene Harpsø foreslår, at der kan tages kontakt til Centerchef for Sundhed og Omsorg Mette Bierbaum for afklaring om "Uddannelse af type 2 diabetes patienter".
2. På HCP møde den 05.02.2025 blev det besluttet at tilbageføre punktet omkring "Kunst og Handicap" tilbage til Idélisten.

Punktet kan evt. drøftes i forbindelse med mødet hos ungeenheden og headspace den 7. maj.

Michael Mathiesen og næstformand Jacob Svendsen kommer med et oplæg til et videre forløb for hvordan Handicaprådet kan komme tættere på kunstmiljøet i Helsingør.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

1.

Punktet fastholdes.

2.

Punktet fastholdes.

Formand og Michael Mathiesen drøfter muligheden for at involvere sagen ifb med Købstadsjubilæet i 2026.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Marlene Harpsø

Eventuelt og meddelelser

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2022-2025

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 09-04-2025

1.

Bente Slot informerer om gratis arrangement som Bedre Psykiatri og Espergærde Padelklub arrangerer søndag den 27. april, kl. 10 -13. Læs mere på Bedre Psykiatri, Helsingør Facebook side.

2.

Pernille Madsen informerer om totalentreprisen på Bøgehøjgård. Der er lyttet til Handicaprådets repr. anbefalinger/oplæg.

3.

Pernille Madsen informerer kort om Helsingør Kommunens trivselsundersøgelse, hvor man kan se (siden sidste undersøgelse), at krænkende adfærd (vold om trusler) i målingen er steget fra 6 % til 13 %.

Der var en kort drøftelse herom.

4.

Pernille Madsen glæder sig over Sundhedsministeriets udmøntning af psykiatriplanen, hvor man bl.a. vil oprette nyt ADHD og autisme klinikker.

5.

Pernille Madsen informerer om at hun på aftenens møde i Social- og Beskæftigelsesudvalget for første gang skal oplyse, at budgettet er i balance. En god nyhed.

Fraværende:

Janie Nielsen

Katrine Kjærbo

Niels Fiil Hildebrandt

Harun Avdal

Marlene Harpsøe